

חוק האזרחות (תיקון מס' 4), תש"ם-1980 •

תיקון סעיף 2

1. בסעיף 2 לחוק האזרחות, תשי"ב-1952: (להלן – החוק העיקרי) –

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "מכוח שבות, זולת אם הוקנתה לו אזרחות ישראלית מכוח לידה לפי סעיף 4";

(2) בסעיף קטן (ג), במקום פסקה (3) יבוא:

"(3) על קטין אזרח חוץ שנולד מחוץ לישראל ואשר עלה לישראל יחד עם הוריו והם הצהירו לפי פסקה (2) וכללו אותו בהצהרתם; לענין פסקה זו די בהצהרת הורה אחד אם רק אותו הורה עלה לישראל, ובלבד שצוויפה להצהרתו הסכמת ההורה השני בכתב או שההורה המצהיר רשאי להחזיק לבדו בקטין";

(3) בסעיף קטן (ג), פסקה (4) תסומן (6) ולפניה יבוא:

"(4) על קטין אזרח חוץ שנולד מחוץ לישראל ואשר עלה לישראל ללא הוריו, וערב עלייתו, ביום העליה, ביום קבלת תעודת העולה או תוך שלושה חדשים מיום העליה או מיום קבלת תעודת העולה, הצהירו הוריו בכתב שאין הם רוצים שהוא יהיה אזרח ישראלי, ובלבד שביום ההצהרה ההורים אינם אזרחים ישראליים; לענין פסקה זו די בהצהרת הורה אחד אם הוא רשאי להחזיק לבדו בקטין;

(5) על מי שנולד בישראל ובשעת לידתו לא היה אף אחד מהוריו רשום במרשם האוכלוסין";

(4) בסעיף קטן (ד), במקום הסיפה המתחילה במלים "לבין יום הולדתו ה-21 יבוא "לבין יום הולדתו ה-22, או תוך שנה מתום שירותו בשירות סדיר לפי הפרק השלישי לחוק שירות בטחון, תשי"ט-1959 (נוסח משולב) נ, לפי המועד המאוחר יותר, להודיע לשר הפנים שהוא מבטל את הצהרת הוריו לגביו, והוא יהיה לאזרח ישראלי מכוח שבות מיום מתן ההודעה האמורה";

(5) אחרי סעיף קטן (ה) יבוא:

"(1) שר הפנים רשאי לאשר קבלת הצהרה לפי פסקאות (2) או (4) לסעיף קטן (ג) שניתנה בתוך תקופה של שלושה חדשים לאחר תום שלושת החדשים האמורים בפסקאות אלה, אם ראה שהאיחור במתן ההצהרה נובע מסיבות שלמצהיר לא היתה שליטה עליהן.

(2) שר הפנים יודיע לתושב ישראל שלא הוקנתה לו אזרחות ישראלית מחמת הצהרה לפי סעיף קטן (ג) (3) או (4) על זכותו לבטל את ההצהרה כאמור בסעיף קטן (ד), אולם אי קבלת ההודעה האמורה לא

• נתקבל בכנסת ביום ט"ז באב תש"ם (29 ביולי 1980); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1419, תש"ם, עמ' 30.

1 ס"ח תשי"ב, עמ' 146; תשי"ח, עמ' 84; תשכ"ח, עמ' 212; תשל"א, עמ' 118.

2 ס"ח תשי"ג, עמ' 159; תשי"ד, עמ' 174; תשל"ל, עמ' 34.

3 ס"ח תשי"ט, עמ' 286.

תפגע בהוראת סעיף קטן (ד); מועד מתן ההודעה ואופן נתינתה ייקבעו בתקנות.

הוספת סעיף 3א

2. אחרי סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא:

3א. (א) מי שנולד לפני הקמת המדינה ונתקיימו בו התנאים הבאים, יהיה לאזרח ישראלי מכוח ישיבה בישראל מיום תחילתו של חוק האזרחות (תיקון מס' 4), תש"ם-1980 (להלן - יום תיקון תש"ם):

"הרחבת אזרחות מכוח ישיבה בישראל

(1) הוא לא היה לאזרח ישראלי מכוח הוראה אחרת של חוק זה;

(2) ערב הקמת המדינה הוא היה נתין ארצישראלי;

(3) ביום כ"א בתמוז תשי"ב (14 ביולי 1952) הוא היה תושב ישראל ורשום במרשם התושבים לפי פקודת מרשם התושבים, תש"ט-1949;

(4) ביום תיקון תש"ם הוא היה תושב ישראל ורשום במרשם האוכלוסין;

(5) הוא איננו אזרח של אחת מהמדינות הנזכרות בסעיף 2 לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), תשי"ד-1954.

(ב) מי שנולד אחרי הקמת המדינה ונתקיימו בו התנאים הבאים יהיה לאזרח ישראלי מכוח ישיבה בישראל מיום תיקון תש"ם:

(1) הוא לא היה לאזרח ישראלי מכוח הוראה אחרת של חוק זה;

(2) ביום תיקון תש"ם הוא היה תושב ישראל ורשום במרשם האוכלוסין;

(3) הוא צאצא של אדם שנתקיימו בו התנאים שבפסקאות (1) עד (3) לסעיף קטן (א).

3. במקום סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 4

4. (א) אלה יהיו, מיום לידתם, אזרחים ישראליים מכוח לידה:

"אזרחות מכוח לידה

(1) מי שנולד בישראל כשאביו או אמו היו אזרחים ישראליים;

(2) מי שנולד מחוץ לישראל כשאביו או אמו היו אזרחים ישראליים -

(א) מכוח שבות;

(ב) מכוח ישיבה בישראל;

(ג) מכוח התאזרחות;

(ד) לפי פסקה (1).

4 ע"ר תשי"ט, תוס' א', עמ' 164.

5 סי"ח תשי"ד, עמ' 160; תש"ך, עמ' 64.

(ב) לענין סעיף זה, מי שנולד אחרי מות אחד מהוריו, דייו שאותו הורה היה במותו אזרח ישראלי.

תיקון סעיף 6

4. בסעיף 6 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) שר הפנים רשאי, לפי שיקול דעתו, להעניק אזרחות ישראלית בדרך של התאזרחות לתושב בגיר של אזרח המרוחק על ידי צבא-הגנה לישראל שביקש להתאזרח, אף אם לא נתקיימו בו התנאים שבסעיף 5 (א), אם שוכנע השר כי המבקש מזדהה עם מדינת ישראל ויעדיה והוא או בן משפחתו פעלו פעולה של ממש לקידום הבטחון, הכלכלה או ענין חשוב אחר של המדינה או שהענקת האזרחות כאמור הוא מענינה המיוחד של המדינה."

תיקון סעיף 7

5. בסעיף 7 לחוק העיקרי, המלים "בהיותו קטין ואף" – יימחקו.

תיקון סעיף 8

6. בסעיף 8 (א) לחוק העיקרי, אחרי המלים "תושב ישראל" יבוא "או תושב של אזרח המרוחק על ידי צבא-הגנה לישראל".

תיקון סעיף 9

7. במקום סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:

9. (א) שר הפנים רשאי להעניק אזרחות ישראלית, במתן תעודה ומהיום שיקבע בתעודה –

"אזרחות מכוח הענקת

(1) לקטין תושב ישראל – על פי בקשת הוריו;

(2) לילדו הקטין של אזרח ישראלי לפי סעיף 4 (א) (2) – על פי בקשת הוריו;

(3) לילדו של אזרח ישראלי לפי סעיף 4 (א) (2), למי שאזרחותו הישראלית בוטלה לפי סעיף 10 בהיותו קטין – על פי בקשה שהגיש לשר בתקופה שבין יום הולדתו ה-18 לבין יום הולדתו ה-22.

(ב) לענין פסקאות (1) ו-(2) לסעיף קטן (א), די בבקשת הורה אחד אם הוא רשאי להחזיק לבדו בקטין."

החלפת סעיף 10

8. במקום סעיף 10 לחוק העיקרי יבוא:

10. (א) אזרח ישראלי בגיר שאינו תושב ישראל רשאי להצהיר בכתב שהוא מותר על אזרחותו.

"יותר על אזרחות

(ב) אזרח ישראלי בגיר המודיע שרצונו להדול להיות תושב ישראל, רשאי להצהיר בכתב שהוא מותר על אזרחותו.

(ג) קטין שנולד מחוץ לישראל והוקנתה לו אזרחות ישראלית מכוח לידה, רשאים הוריו להצהיר בכתב שהם מותרים על אזרחותו, ובלבד שביום מתן ההצהרה התורים והקטין לא היו תושבי ישראל; לענין סעיף קטן זה, די בהצהרת הורה אחד אם הוא רשאי להחזיק לבדו בקטין ודי בכך שרק אותו הורה והקטין אינם תושבי ישראל.

(ד) קטין שנולד בישראל לפני יום תיקון תש"ם והוקנתה לו אזרחות ישראלית מכוה שבות, וביום לידתו לא היו הוריו אזרחים ישראליים ולא היו רשומים במרשם האוכלוסין, רשאים הוריו להצהיר בכתב שהם מוותרים על אזרחותו, ובלבד שביום מתן ההצהרה הטהורים והקטין לא היו תושבי ישראל; לענין סעיף קטן זה די בהצהרה הורה אחד אם הוא רשאי להחזיק לבדו בקטין ודי בכך שרק אותו הורה והקטין אינם תושבי ישראל.

(ה) ויתור על אזרחות לפי סעיף זה טעון הסכמת שר הפנים, ואם הסכים השר לויתור – האזרחות מתבטלת מהיום שקבע השר.

(ו) ביטול אזרחותו הישראלית של בגיר לפי סעיף זה מבטל גם את אזרחותו הישראלית של ילדו הקטין אם נתקיימו שניים אלה:

(1) ההורה השני ויתר גם הוא על אזרחותו הישראלית לפי סעיף זה או שהוא איננו אזרח ישראלי ואיננו תושב ישראל, או שהוא הסכים בכתב לכך שהויתור יחול אף על הקטין, או שהורה שויתר על אזרחותו רשאי להחזיק לבדו בקטין;

(2) הקטין איננו תושב ישראל או, אם היה הויתור לפי סעיף קטן (ב), נאמר בהודעה האמורה באותו סעיף קטן שרצון המודיע הוא שאף הקטין יחדל להיות תושב ישראל.

(ז) על אף האמור בסעיף קטן (ו), רשאי שר הפנים לקבוע, אם ראה סיבה מיוחדת המצדיקה זאת, שלא תבטל אזרחותו הישראלית של קטין לפי הסעיף הקטן האמור.

(ח) מלאו לקטין שש עשרה שנים, לא תבטל אזרחותו הישראלית לפי סעיף זה אלא אם הודיע הקטין בכתב לשר הפנים שהוא מסכים לביטול.

הוספת סעיף 10א

9. אחרי סעיף 10 לחוק העיקרי יבוא:

10א. שר הפנים רשאי, בנסיבות מיוחדות, להסכים להצהרת ויתור של בגיר תושב ישראל על אזרחות ישראלית שהוקנתה לו לפי סעיף 2 (ב) (2) או (4), ובלבד שהויתור נועד לשמור על אזרחות אחרת שלו; הסכים השר לויתור כאמור, תבוטל האזרחות מהיום שקבע השר ורשאי הוא אף לקבוע שהביטול הוא למפרע.

ויתור לשם
שמירה על
אזרחות אחרת

חלפת סעיף 11

10. במקום סעיף 11 לחוק העיקרי יבוא:

11. (א) אזרח ישראלי שיצא מישראל שלא כדין לאחת מהמדינות הנזכרות בסעיף 2 לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), תשי"ד–1954, או רכש את אזרחותה, יראוהו כמי שויתר על אזרחותו הישראלית והיא תבטל מיום יציאתו מישראל; ביטול אזרחותו הישראלית של אדם לפי סעיף קטן זה, מבטל גם את אזרחותו הישראלית של ילדו הקטין שאיננו תושב ישראל.

ביטול אזרחות

(ב) שר הפנים רשאי לבטל את אזרחותו הישראלית של אדם אשר עשה מעשה שיש בו משום הפרת אמונים למדינת ישראל.

(ג) שר הפנים רשאי לבטל את אזרחותו הישראלית של אדם אם הוכח להנחת דעתו שהאזרחות נרכשה על יסוד פרטים כוזבים, ורשאי השר לקבוע שביטול האזרחות יחול גם על ילדו הקטין של אותו אדם.

(ד) ביטול אזרחות ישראלית לפי סעיפים קטנים (ב) או (ג) ייעשה במתן הודעה מאת שר הפנים ומהיום שקבע השר בהודעה.

11. בסעיף 13 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 13

(1) בהגדרת "בגיר", בסופה יבוא "או אדם נשוי אף אם לא מלאו לו שמונה עשרה שנה";

(2) בהגדרת "קטין", בסופה יבוא "והוא אינו נשוי".

12. במקום סעיף 15 לחוק העיקרי יבוא: תחלת סעיף 15

15. (א) אזרח ישראלי רשאי לקבל משר הפנים תעודה המעידה על היותו אזרח ישראלי.

(ב) אזרחותו הישראלית של אדם תצויין בתעודת הזהות שלו זולת אם ביקש שלא לציין זאת.

13. אין בחוק זה כדי לבטל אזרחות ישראלית שהיתה מוקנית לאדם ערב תחילתו. שמירת זכויות

14. (א) תושב ישראל שהאזרחות הישראלית לא הוקנתה לו מחמת הצהרה שנתן לפי סעיף 2 (ג) (2) לחוק העיקרי לפני תחילתו של חוק זה (להלן – יום התחילה) – הוראות שעה

(1) רשאי, בהודעה לשר הפנים תוך שנה מיום התחילה, לבטל את הצהרתו;

(2) רשאי שר הפנים או מי שהוא הסמיך לכך לבטל את הצהרתו, בתוך התקופה האמורה בפסקה (1), אם הוכח להנחת דעתו כי ניתנה בשגגה.

(ב) מי שהצהרתו בוטלה כאמור בסעיף קטן (א) יהיה לאזרח ישראלי מכוח שבות מיום ביטול ההצהרה.

(ג) עם ביטול הצהרה לפי סעיף קטן (א) יהיה גם קטין שהיה כלול באותה הצהרה לאזרח ישראלי מכוח שבות, ובלבד שביום הביטול הוא עדיין קטין ותושב ישראל; בוטלה הצהרתו של הורה אחד בלבד, תחול הוראת סעיף קטן זה אם אותו הורה רשאי להחזיק לבדו בקטין או שההורה השני הסכים בכתב לכך שביטול ההצהרה יחול אף על הקטין.

(ד) תושב ישראל בגיר שנכלל בהצהרת הוריו לפי סעיף 2 (ג) (3) לחוק העיקרי בעת היותו קטין ובשל כך לא הוקנתה לו אזרחות ישראלית, רשאי, בהודעה לשר הפנים תוך שנה מיום התחילה, לבטל את הצהרת הוריו לגביו, והוא יהיה לאזרח ישראלי מכוח שבות מיום מתן ההודעה האמורה.

(ה) עד תחילתו של סעיף 15 (ב) לחוק העיקרי תצויין אזרחות ישראלית בתעודת הזהות של אדם אם ביקש זאת.

15. בסעיף 11 (ב) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952, אחרי "רשאי" יבוא "בהחלטה
מנומקת".

חזרת מעבר

16. (א) סעיף 3 לחוק העיקרי לא יחול –

(1) על בגיר אזרח חוץ אשר תוך שנה מיום התחילה הצהיר בכתב שאין
ברצונו להיות אזרח ישראלי; בגיר כאמור רשאי לוותר בהודעה בכתב לשר
הפנים על זכותו להצהיר לפי פסקה זו;

(2) על קטין אזרח חוץ שהוריו הצהירו לפי פסקה (1) וכללו אותו בהצהרתם;
לענין זה די בהצהרת הורה אחד אם הוא רשאי להחזיק לבדו בקטין.

(ב) סעיף 15 (ב) לחוק העיקרי לא יחול על תעודת זהות שניתנה לאדם לפני יום
התחילה.

17. (א) תחילתו של חוק זה, למעט סעיף 15 (ב) לחוק העיקרי, שלושה חדשים מיום
פרסומו.

(ב) תחילתו של סעיף 15 (ב) לחוק העיקרי ביום א' בתשרי תשמ"ג (18 בספטמבר
1982).

פרסום

18. חוק זה יפורסם ברשומות תוך שלושים ימים מיום קבלתו בכנסת.

יוסף בורג
שר הפנים

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה

6 ט"ח תשי"ב, עמ' 354; תשי"ג, עמ' 3; תשכ"ו, עמ' 52.